

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisionis I. Ad Januarii Quæsitum primum. Argumentum. Agitur de Etymologia vocabuli Eucharistiæ, & exponitur hæc vox Etymologia. Notatur secundùm Juristas differentia inter etymologiam, allusionem, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

DE VENERABILI EUCHARISTIÆ SACRAMENTO.

DECISIONIS I.

Ad Januarii Quæsitum primum.

ARGUMENTUM.

Agitur de Etymologia vocabuli EUCCHARISTIÆ; & exponitur hæc vox Etymologia. Notatur secundum Juristas differentia inter Etymologiam, Allusionem, Derivationem, & Descriptionem Vocabuli. Docetur, an valeat argumentum ab his vocibus deductum.

SUMMARIUM.

- 1 Etymologia quid significet?
- 2 Etymologia facit argumentum negativum.
- 3 Allusio nominis quid sit?
- 4 Cadaver unde dicatur?
- 5 Etymologia Eucharistia unde sit?
- 6 Eucharistia continet sacrificia Veteris Testamenti.

QUÆSITUM PRIMUM.

Quenam sit Etymologia Vocabuli EUCCHARISTIÆ?

Professores humaniorum litterarum Cleri nostri Patavini præmiserunt, Etymologiam esse græcam vocem, indagantem originem Verborum, seu vocum. *Amalth. Onom. Verb. Etymologia.* Componitur enim ex

ἔτυμον derivante à vocibus *ἔτερος*, *ἑτερος*, ab *ἔω*, sive *ἀπὸ*, quæ significant *Quod est*. Porro *ἔνς*, & *ἑν* sunt ejusdem naturæ; & idè Etymologia est sermo de etymis, hoc est oratio, qua exponitur nominis ratio. Vossius in *Etymol. lin. lat. Verb. Etymon*, ubi quod Theologia est quidem Sermo de Deo, Astronomia de astris, sed *ἔτυμολογία* non est sermo de nomine; sed ratio, & causa nominis; idèrco interpretatur non Veriloquium, sed Veriloquium.

Parochi verò Juris utriusque Doctores addiderunt, valde differre inter se Etymologiam, Allusionem, Derivationem, & Descriptionem Vocabuli. Siquidem Etymologia, ut dictum est, idem sonat, ac Veriloquium; eò quia etymologando veram exponimus Vocis, sive rei originem; exempli gratia *Mutuum* ex eo tale dicitur, quia ex *Meo* fit *Tuum*, Testamentum, quia est testatio mentis. Ecclesia Collegiata, quia in ea Clerici colliguntur. Vel *Conventualis*, nam in ipsa Clerici conveniunt. Idèo valet argumentum in Jure ab Etymologia vocabuli, sed negativè tantum; ut ex *Meo* non fit *Tuum*, ergo non est mutuum. Non est testatio mentis: Ergo non est Testamentum. Clerici non conveniunt simul, seu

Doct. Clericis Tom. I. Lib. II.

non colliguntur in Ecclesia: Ergo ipsa non est Collegiata, vel Conventualis. Everard. in *locis legalib. loc. 4.* Barbof. in *locis commun. loco 44. num. 1.* Decian. *conf. 43. n. 18. vol. 5.* Parisius de *Considen. q. 26. n. 8.* & Pichard. in *disput. de Moran. 5.* Porro Allusio est simplex consonantia vocum cum nomine, ut Possessio quasi *Pedum positio*. Pontifex quasi *Pontem morum faciens*. Et ex hac non deducitur in Jure argumentum concludens, neque negativè, neque affirmativè; ut probant Everard. & Barbof. d. *locis.* Cujacius lib. 11. *observ. 37.* idem Barbof. in *collect. DD. ad cap. Fundamentan. 18. De Elect. in 6.* Cæterum Derivatio est demonstratio rei ab affectu, ut *Mercatus à Merce*, *Tutor à tuendo*, *Rex à regendo*. Tandem Descriptio est indagatio qualitatis subjecti ab ipsa voce, seu nomine. Exempli gratia. Si Bonifacius dicatur esse *Vir bona faciens*. Justinianus *Vir faciens justitiam*. Cadaver, idèst *Caro data Vermibus*, ut eruditè Hieron. à Basilica Petri in Ephemer. *sacr. die 29. Mensis Januarii pag. 631.* ac similia. Et ex his pariter non datur in Jure argumentum efficax, prout advertunt DD. supracitati; etsi apud Rhetores admittatur in Oratione juxta Aristotelis præcepta 2. *Topic. cap. 2. loc. 19.* & ibi P. Sylvest. Maurus in *Commentar.*

His ita præmissis, respondentes quæsito dixere, Etymologiam EUCCHARISTIÆ venire ab *ἑὸς χάρις*; quatum prima dictio significat *Bonam*; secunda verò *Gratiam*; & sic Eucharistiam denotare *Bonam Gratiam*, ea ratione, quia continet realiter CHRISTUM, qui est plenus gratia. S. Thom. 3. p. q. 73. art. 4. Gloss. in clem. 1. de Privilegiis. Verb. Eucharistia. Catechism. Roman. De Sacram. Euch. sect. 3. ubi alia redditur ratio his verbis: *Nec verò minus aptè gratiarum actionem interpretamur (EUCCHARISTIAM) siquidem cum hanc purissimam Hostiam immolamus, immensas quotidie gratias pro universis in nos beneficiis Deo agimus atque in primis pro ejus gratia tam excellenti bono, quam nobis hoc Sacramento tribuit.* Et de hac abundantissima gratia, resultante ex EUCCHARISTIA, qua ipsi Deo Optimo Maximo gratias agimus novissimè tractat Paul. Segner. in suo devotissimo liberculo *l'Albero della Vita, consid. 4.* Et ante ipsum Emin. Card. Toletus in *Summ. lib. 2. cap. 4.* ubi demonstrat, in EUCCHARISTIA contineri omnia Sacrificia populi Judaici, videlicet *Holocaustum, Victimam placabilem, & Hostiam Pacificam*, quæ Deo offerebantur in gratiarum actionem. Quapropter didici à Sacerdote meo amicissimo, pium esse in elevatione Hostiæ, & Sanguinis in Missa, mentem quoque elevare, & dicere: *Suscipe, o Sanctissima Trinitas, hanc pretiosissimam Hostiam, & Sanguinem in honorem, & gloriam tuam: in satisfactionem peccato-*

A

peccato-

peccatorum nostrorum, in gratiarum actionem pro beneficiis a tua Pietate datis, & dandis; & in suffragium Animarum Purgatorii. Nonnulli demum advertunt, EUCHARISTIAE nomine aliquando SS. Patres Basilium, Nazianzenum, & Cyprianum enunciasse Sacramenta tum Baptismi, tum Confirmationis, ut notat Emin. Cardin. Brancatius in suis eruditissimis Dissertationibus De Sacro Viatico pag. 149. & Hierolex. Macri in Verb. Eucharistia.

DECISIONIS II.

Ad Januarii Quæsitum Secundum.

ARGUMENTUM.

Declarantur nomina, quibus à SS. Patribus consuevit nuncupari Sanctissima EUCHARISTIA, tum ut Sacrificium, videlicet, Missa, Hostia, Oblatio, Collecta, Dominicum, Agenda, Liturgia, Mystagogia, Latria, Anaphora, Dipnon, Telaion, & Telete. Tum ut Sacramentum, hoc est, Mysterium, Corpus, & Sanguis Christi, Communio, Synaxis, Corban, Eulogia, Reliquia, Confirmatio, & Viaticum.

SUMMARIUM.

- 1 Eucharistia consideratur vel ut Sacrificium, vel ut Sacramentum.
- 2 Eucharistia, ut Sacrificium, pluribus nominibus nuncupatur; ut hic.
- 3 Eucharistia, ut Sacramentum, quor, & quibus nominibus explicetur.

QUÆSITUM SECUNDUM.

Quor, & quibus nominibus nuncupetur EUCHARISTIA?

- R**esponsum fuit sub hac distinctione. Sanctissima EUCHARISTIA consideratur vel ut Sacrificium, vel ut Sacramentum. Quatenus Sacrificium est, vocatur sequentibus nominibus. Primò *Missa*, de cuius nominis significatione, & antiquitate Sperellus in *Paranesi Teleturg.* cap. 2. & Emin. Cardin. Bona in *Rerum liturgicar.* lib. 1. cap. 2. & 3. & nos infra Anno 1690. Mense Martio quæsit. 3. Secundò nuncupatur *Hostia*, quæ in lege veteri figurabatur tam in Victima placabili, & pacifica, quam in holocausto, ut dictum est suprâ, & ostendit Eminentiſſ. Card. Toletus in *Summ.* lib. 2. cap. 4. Tertio appellatur *Oblatio*; siquidem continet in se Agnum Mysticum, Christum Dominum, qui oblatus est æterno Patri, Agnum quidem sine macula. Pamelius ad lib. Tertullian. de cultu semin. cap. 11. Quartò *Collecta*, quia colligitur in unum populus, ut sacrificio intersit, juxta illud *Levit.* 23. & *Deut.* 16. Quintò *Dominicum*; nam maxima, & præcipua functio est, quæ ex Domini institutione, & præcepto in Ecclesia peragitur. S. Cyprian. *Epist.* 63. ad Cæcil. S. August. *Epist.* 86. versus finem, & in Martyrolog. Rom. 8. Cal. Januar. Sextò *Agenda*, sic enim agere præcepit Dominus in sui memoriam, ut ex Concil. Carthagen. ex S. August. & aliis, ostendit Emin. Card. Bona d. lib. 1. cap. 3. sub n. 2. Septimò *Liturgia*, id est Publicum munus. Octavò *Mystagogia*, videlicet Secreta actio. Nonò *Latria*, id est Cultus Dei. Decimò *Anaphora*, hoc est Supplicatio, & invocatio. Undecimò *Prophora* idem ac oblatio. Duodecimò *Oeconomia* nempe Dispensatio, ut eam vocat

S. Epiphanius *Hæres.* 75. Decimo tertio appellatur *Immolatio*, quia Romani sacrificantes Victimam Idolis suis, eas aspergebant Sale, & Farre asse, quod dicebatur *Mola*; à quo verbo dictum est *Immolare*, & *Immolatio*. Ita P. Ant. Foresti in *Mappamundo rom.* 2. lib. 15. cap. 9. pag. 108. Demum *Hierurgia*, id est Actio sacra, *Eulogia*, id est Benedictio. *Agathon* hoc est Bonum. *Dipnon* scilicet Cæna, *Telaion*, id est Perfectio, Et *Telete*, nempe Sacrificium mysteriorum plenum, maximum, & honoratissimum, ut pluribus auctoritatibus Sanctorum Patrum comprobatur Eminentiſſ. Cardin. Bona, d. l. 1. cap. 3. per totum.

Quatenus verò Sanctissima EUCHARISTIA est Sacramentum, nuncupatur. Primò *Mysterium*, ob profunditatem mysteriorum in ea contentorum. Secundò *Corpus*, & *Sanguis Christi*, qui sub speciebus panis, & vini verè, & realiter continetur. Tertio *Communio*, quia commercium cum Christo habemus, & carnem ipsius, & Divinitatem percipimus, S. Damascen. lib. 4. de *Fide Orthodoxa* cap. 14. Quartò *Synaxis*, id est Adunatio, quia fideles simul adunabantur ad communicandum; & christiana charitate in unione cordium vivebant, ideoque ante communionem ad invicem osculabantur, ut ex SS. Patribus notat Gratian *Disceptat. Forens.* cap. 4. 2. num. 17. Bzov. de *Sign. Eccl. Dei* lib. 14. cap. 5. & Emin. Cardin. Bona *Rerum Liturgicar.* lib. 1. cap. 21. sub num. 6. Quintò dicebatur *Corban*, quod verbum Arabicum est, significans *Donum*, juxta illud *Marc.* 7. 11. *Corban quodcumque ex me tibi proderit.* Videatur Macer in *Hierolex. Verb. Corban.* Sextò *Eulogia* pariter significans munus. Eminentiſſ. Cardinal. Brancatius de *Sacro Viatico* pag. 151. Septimò *Reliquia*; quia post Missam relinquitur, & conservatur in Tabernaculo ex Divo Clemente Papa. Macer in *Hierolex. Verb. Reliquia*, ubi notat, quod in Euchologio Græco Eucharistia dicitur *ἡ ἁγία ῥηψύδα*, id est Sancta Reliquia; & à Sancto Germano vocatur *ἡ ἁγία ῥηψύδα*, hoc est *Divina Reliquia*. Octavò appellabatur *Confirmatio*, quia tempore persecutionum dabatur fidelibus, ut ea refecti confirmarentur in fidei confessione, & in martyrii perpeſſione. Emin. Card. Bona d. lib. 1. cap. 25. num. 4. Tandem nominatur *Viaticum*, quia est nobis, in hujus peregrinationis, & mortalis vitæ via ad celestem Hierusalem properantibus, mirificum alimentum, & robur; maxime imminente morte. Layman lib. 5. tract. 4. cap. 1. num. 6. Francisc. de Lugo lib. 4. in princ. ubi alia nomina enumerat. Emin. Cardin. Bona d. lib. 1. *Rer. Liturg.* cap. 3. & Macer in *Hierolex. Verb. Eucharistia*.

DECISIONIS III.

Ad Januarii primum Casum.

ARGUMENTUM.

Pro resolutione Casus. An Parochus non jejunus possit celebrare, & consecrare pro communicando moribundo, ostenditur, quod in initio Ecclesiæ, & successivis temporibus, non nisi jejuni Sacerdotes celebrabant, & fideles pariter jejuni communicabant; quamvis Missæ essent Vespertinæ, vel nocturnæ. Abusum celebrandi, vel communicandi absque jejunio, semper ab Ecclesia damnatum, vel repressum, exceptis novem casibus, qui hic exponuntur. Inter hos definitur non intra-